

LA SENYERA FEDERAL

Porta-veu de la Joventut Republicana Federal

Any II

REDACCIÓ: August, 14, baixos
ADMINISTRACIÓ: Plassa Oíozaga, 10, ent.
No responem dels articles firmats.

Tarragona 15 Agost de 1908

Preus de subscripció
Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre, 1'50 pts.
Estranger..... 2'00 »

Nom. 46

LA EDUCACIÓ LAICA

Escola de 1.ª Ensenyansa

Robolledo, 4 baixos

Ensenyansa científica y racional. Clases especials de repàs, reforma de lletra a preparació pera la 2.ª ensenyansa.

S'admeten recomenats y externs

Notes setmanals

Una spórtula y un comentari

EL VOLTOR NEGRE

En la carn viva del meu esperit, una ferida sagna... Perdoneu, lectors, y veieu en la pobresa de la meua nota d'avui un rastre del cop rebut... Vetaquí que jo havia consagrat l'esfors més vital de aquèst dies a conseguir la salvació d'una vida culpable o inculpable; vetaquí que per un pietós engany de mi mateix havia consentit en l'èxit; y de sobte un batec d'ales negres me despertà... Es ella, ella encara, la pena vil, la pena de mort, el patibol, aquesta vegada en condicions qui n'aumenten pera mi l'odiositat...

Amics meus: hi ha, en el fons dels homes, un ésser de vida y un ésser de mort. A dins el niu interior, coven dues aus: l'àguila blanca qui's remonta als cims quan l'home esdevé héroe, y el voltor negre qui's tira sobre les preses en el revolt del camí, quan l'home se sent bestia.—Cal matar en vosaltres, amics meus, el voltor qui desira's despertar. Per qué la darrera mort legal no ha d'ésser l'inici d'una forta campanya contra l'odiosa pena?

FOSFOR.

Efectivament, il·lustre Fosfor, ¿per qué la darrera mort no ha de posar en tensió els nirvis dels nostres representants en Corts—com hi ha posat els vostres y els nostres—fentlos empendrer una campanya enérgica y perseverant pera assolir el derogament de la pena de mort?

Hi há taca mes gran en la historia dels pobles que aquestos assassinats comesos, per manament de la llei, ab tota sang freda?

Siguém humans si volem ésser homes. Lluitém sens tregua ni descans per adquirir aquesta derogació, que es a la vegada garantia de vida y de expiació per la falta comesa, tota vegada que, al nostre entendre, la pena de mort no soluciona res.

Recordém que avans les execussions s'oferien al públic y algú degué créurer que la repugnancia del acte no aumentava pas l'horror a delinquir y per aixó s' disposá que's fessin dintre el recinte de les presons.

Pensém en l'odi que tothom té al butxi y dignifiquém an aquest home suprimint en absolut el seu càrrec.

Trelvalemhi tots pera lograrho, sols aixís ens farém dignes del nom de civilisats que ab tant d'orgull volém ostentar.

Del Mestre

Caducidad de las viejas Instituciones

XI

¿Qué significa esa doble serie de hechos tan contradictorios? La contradicción yace envuelta en el fondo mismo de la doctrina de Jesucristo; ¿cómo no ha de aparecer en los hechos? ¿Qué dijo Jesucristo al mundo? «no hay más que un Dios y somos todos hijos de este Dios: somos todos hermanos». Principio, á la verdad, fecundo, si, más lógico su autor y menos místico, hubiera añadido con la imperturbabilidad del que tiene una absoluta fe en su idea; «Toda desigualdad social, es, pues, absurda.» La tiranía habria caído entonces por su base y bajo todos sus aspectos; toda división de castas, de razas, de clases se habria hecho insostenible; el hombre habria dejado por la fuerza sola del principio de ser dominado y explotado por el hombre.

Mas Jesucristo no se atrevió, ó no creyó necesario decir tanto. Sin admitir que somos foco de mil virtualidades contrapuestas, resumen de todos los antagonismos del mundo sensible, seres que nos vemos obligados á cada momento á apagar el rayo de amor con que vino alumbrada nuestra alma, cometió el error de abandonar la realización de su generosa máxima á nuestros sentimientos, cuya acción es, y no puede menos de ser, pasajera, contradictoria, vaga y por demás incierta. ¿Podía desconocer que el círculo de la caridad se va estrechando fatalmente á medida que contraemos vinculos más fuertes de familia, que en el hombre hay siempre un sentimiento que acalla la voz de los demás, ó cuando menos la amortigua?

¿Qué es la tierra para los cristianos? La mansión de todo género de males, un lugar de prueba, donde, almas caídas, venimos á expiar crímenes cometidos después de cuarenta siglos, y hallamos á fuerza de sacrificios el camino de un paraíso que perdimos. ¿Qué es cielo? Una morada del bien, donde están contadas una por una las lágrimas que vertemos y los suspiros que exhalamos, y hallamos después de la muerte goces proporcionados á nuestros sufrimientos. El mal que padecemos aquí ¿es, pues, un verdadero mal, ó un mal ficticio? Si el delito existe, si la expiación es necesaria, si cuanto más dura es mi expiación tanto mayor es mi derecho á los bienes de otra vida, ¿no he de suponerme naturalmente feliz con padecer hambre, humillación, enfermedades y toda clase de tormentos? Si no tengo privaciones, ¿no he naturalmente de buscarlas? ¿Con qué derecho me he de quejar así del que me oprime, ni de re-

chazar de mis labios la copa del dolor con que me brinde la ingratitud y el dolor? Los infortunios me allanan el camino del paraíso, y ¿me he de empeñar en prevenirlos ni alejarlos? El mal, bajo el punto de vista cristiano, es la puerta del bien, es el bien mismo; no; si soy lógico y tengo fe, no lo combatiré ni en mí ni en mis hermanos. Abrigaré un solo deseo, sufrir; un solo consuelo, ver extendida sobre mis párpados la mano de la muerte. ¿Cuál es la fuente de todo bien?, me preguntaré á mí mismo; y viendo que es Dios atravesaré con las miradas fijadas en Dios la trabajosa senda de la vida. Mi existencia será una continua preparación para el sepulcro.

F. PÍ Y MARGALL.

Discrepancias

VII

No sabem si avui la nostra ploma sabrà traduir fidelment el nostre pensament sobre la máxima qu'hem de tractar. Perque, a nostre entendre, resulta quelcom confosa com podrà observar el llegidor al passarhi la vista:

«6. Todos los hombres somos iguales en cuanto tenemos una misma naturaleza, un mismo origen y un mismo fin último, y tenemos derecho á que se nos guarde justicia; pero no todos somos iguales de manera que no haya superiores é inferiores, sabios é ignorantes, y tengamos todos iguales derechos y deberes.»

Al nostre entendre, l'articulista ens deix a les fosques, puig comensa dient que tots som iguals y després diu que no tots som iguals. En qué quedém, doncs? Som o no som iguals tots els qu'hem tingut la sort o la desgràcia de venir a neixer en aquesta partícula de la creació, nomenada Cosmos o Mon?

Deu, al crear a l'home, va procedir a dotarlo de totes les perfeccions possibles, distingintlo de les besties, puig el va dotar del pensament y de la paraula, coses que no posseeixen els animals irracionals. L'ome, naturalment, se n'ha aprofitat de les gracies concedides per Deu, tant, que fins algú ha cregut que a voltes se n'ha aprofitat massa. El pensament humá ha arribat a escorcollar y a descobrir coses que si'ls antecessors nostres ho poguessin presenciar, se'n escriuixrien y els que no's preocupaven d'altres coses de la salvació de la seva ánima, haurien exclamat, irats, y alsant la vista al cel:—¡Obra del dimoni!

Oh, tots som iguals, tots som pols humanizada y tots hem de tornar a ésser pols, senzillament, res. *Pulvis eris, pulvis reverteris.*

¡Quanta veritat no enclouen aquests mots!

Hem quedat, doncs, en que tots els homes som iguals; lo que no hem parlat es de que no ho sembla que tots ho siuguém.

Si verdaderament a tots els homes ens dona la vida Deu; éll, tot bondat y tot

amor, sembla que no ha de tenir preferencies per ningú; a tots ens ha d'estimar per un igual y no hi pot haver ni sabis ni ignorants, ni superiors ni inferiors y tots venim obligats a gaudir equitativament dels mateixos drets y debers. Aixó es lo que, pensant seriament y ab imparcialitat, se dedueix qu'hauria de succeir, l'igualtat única mestressa de tots els sérs humans.

Tots ho sabem que ni avui ni mai ha passat d'aquesta manera. Cultivada la inteligencia per un igual,—posém per cas,—entre tots els innombrables habitants del mon, no es pas cap secret per ningú que hi ha hagut y hi ha sabis eminents y humils ciutadans ignorants fins molts d'ells de lo mes rudimentari; desde'ls temps pre-históricos que hi hagut y hi ha encara superiors y inferiors, essent aquests les víctimes en totes les ocasions d'aquells; els drets y els debers pertanyents als ciutadans, mai han estat practicats per certa part de la societat humana. Es a dir, ni ara ni mai ha regnat la verdadera igualtat entre'ls mortals d'aquest mon.

¿Com logrerém, doncs, implantar la verdadera igualtat, que déu guiar tots els nostres actes? En el vinent articlelet ho veurém, al ocuparnos de les máximes 7 y 8 de la fulla "La Cuestión social."

Precisament aquelles máximes son de les mes interessantes de quantes fins ara hem parlat.

PAU CATALÁ Y ROS.

L'orde del dia

Es avui en dia la qüestió de mes actualitat lo de la recullida de les monedes il·legítimes de cinc pessetes, o siguin els duros coneguts per sevillans. Y casi no'ns en podem excusar de dedicar unes ratlles an aquest problema, de tan difícil solució en aquest país aont, per regla general, se fan totes les coses precisament a l'inversa.

Tothom el preveu el gros conflicte que va a esclatar. Donar un plas breu pera recullir els duros sevillans y fer públiques les diferencies que hi ha entre 'ls il·legítims, es cosa qu' Sr. Sánchez Bustillo, ministre d'Hisenda, ha fet ab una precipitació indeguda.

Com es possible que ab quinze dies solzament ja s'hagin canbiat tots els duros dits sevillans que actualment hi ha en circulació, per tot Espanya y pel nord de l'Àfrica? La dificultat está en poder conéixels els veraders dels falsificats. Son tan clares les diferencies que s'han fet públiques de les dinou emissions,—dinou emissions falsificades, caballers, o siguin totes les compreses entre'ls anys 1876 a 1899 inclosius,—que no hi ha ningú que, ni després de fer un gran y detingut estudi de tots els detalls que'ls diferencien, sápigam distingir ab certitud els uns dels altres. Exceptuém les vuit persones, que'ns diuen els telegrames que hi ha en tot Madrid, que entenen perfectament els duros si son o

no sevillans. Pero vuit persones que representen en una capital de mes de mitj milió d'habitants com es la *vila del Oso y Madroño*? Y en provincies, quantes persones se trobaran que sapiguen diferenciar les monedes bones de les falses? Potser el Sr. Sanchez Bustillo se convertirà en nou Diógen y anirà, llanternant, buscant per totes les encontrades a un home o a varis, que mes de un se'n necessiten pera la tasca que s'ha proposat realisar el Ministre d'Hisenda. Pero ni fentho aixís sortirà ab la seva, perque verdaderament es impossible, com ja hem dit, que ni ab un detingut estudi ni ab l'auxili de totes les eines necessaries, que no son poques, hi hagi persones aptes pera tal tasca.

La recullida ja ha comensat. En les sucursals del Banc d'Espanya y en els altres llocs designats pera'l cambi, s'han efectuat ja moltes operacions, essent molts els duros, que, per art del cambi, van experimentant la transfiguració de monedes dolentes en monedes bones y lleghitimes.

Què passarà després del dia 24, últim dels senyalats pera la recullida? Circularán tota classe de duros o senzillament cap? Aixó últim es lo mes probable, segons aixís ja ho han fet en algunes poblacions, y aixó sembla seria la millor solució que's podria buscar el comers mateix. Pera que no s'abstingui el públic de pendre tota classe de duros, ara algú interessat propaga la nova de que no tots els duros, desde l'emissió del 76, han sigut falsificats, sino que hi ha excepcions. Es cert o no ho es aixó? Si es cert, per qué, doncs, senyalar les diferencies que hi ha en els sevillans, comensant pels que porten fetxa de l'any 1876?

Ja ho hem dit moltes vegades, som en el país dels *vice-versas*. *Gloria, gloria* als governs espanyols!

A. BRISA.

Un record

Al benvolgut amic y mallenguanyat jove En Anton Aymat Martínez, mort el dia 10 del mes que som.

Recordar al Aymat després de sa mort, es lo mateix que aixecar un monument alegóric que perpetui la memoria de la virtut, del talent, del estudi, de la cultura, de la ciencia, de les lletres, del art, ja que totes aquestes qualitats s'agermanaren en el modo d'esser y obrar del plorat amic.

Jove, molt jovenet encare, quan comensava a estudiar el bachillerat, en l'Institut d'aquesta ciutat, l'Aymat tenia ja coses d'home juiciós, distingintse dels seus companys en ses converses y diversions, fentse acreedor a l'estimació de tots com també dels seus professors, y aixís ho testimonià en l'acte del enterro el digníssim director del nostre primer establiment d'ensenyansa D. Angel Soler, presidint el dol en representació del claustre de professors del Institut, com a tribut d'apreci y admiració a un dels millors deixebles que havien passat per les aules del antic convent de San Francisc.

Obtingut el titul de bachiller per l'Aymat, ab les mateixes notes inmillorables que en l'examen de les assignatures havia sigut guanyador, passà a l'Universitat de Barcelona a estudiar l'honrosa y difícil carrera d'Enginyer Industrial, continuant també els estudis ab l'exit y profit que comensà y acabà els del Institut.

Estudiant encare el futur Enginyer Industrial, fou ja repetidament sollicitat pera fer y dirigir treballs tècnics per una companyia encarregada de la construcció d'un nou ferro-carril a qual so-

licitut, per rahons d'amistat no's pogué negar, dedicanthi les hores que l'estudi li deixava lliures, essent sempre molt ben considerat per la avans dita empresa.

Jove, y, com diem avans, entregat per compler a l'estudi de la carrera que sens dupte havia de reportarli jorns de gloria, vivia allunyat de tota mena de moviment polític, no obstant, si quiscuna vegada, entre les diverses conversacions d'amics, que, per regla general, y estant present l'Aymat, versaven sobre ciencia, arts o lletres, se parlava de política, no amagava el seu amor per l'autonomia de Catalunya, el seu entusiasme per la causa catalana, per la literatura de la nostra terra, la seva admiració per la redemptora finalitat que persegueix el grandios moviment de Solidaritat Catalana; en una paraula, demostrava sempre que per ses venes circulava sava patriòtica, aqueixa sang que ens fa olvidar als catalans antics odís, y ens agermana pera sortir en defensa dels drets, del progrés y del engrandiment de casa nostra a l'ensempe que desitjem la mateixa soñ pera'ls habitants de les regions germanes de la nació ibérica que sofreixen també els desacerts del absorbent centralisme.

La traïdora malaltia que res respecta, ha vingut minant la prehuada existencia d'aquell model de joves, del amic fidel, del veritable company dels companys, entregantlo a la dalla de la mort als 22 anys d'edat, en la flor de la joventut, quan era de preveure pera l'Aymat un pervindre falaguer, quan solsamen un any li faltava pera acabar la carrera que ab tan anhel y ab tan de profit havia dedicat els millors dies, les millors hores de la seva vida, quan havia de completar la ditxa dels seus pares y germans, quan s'apropava'l moment solemne de proporcionar la major de les alegries, que consistia en veurer al Antonio, com l'anomenaven, ab la carrera acabada, al seu carinyos avi D. Tomas Martinez quines afeccions pel benestar dels seus nets son de tots prou conegudes; ditxes y alegries que, are, al morir, s'han convertit en el major dels desconsols.

Si posible sigués, arrencar de les urpes de la mort els cervells privilegiats per do de naturalesa, les virtuts y bones qualitats dels cossos de que aquella s'apodera, es indubtable que l'Aymat gaudiria avui d'una existencia rebosant de vida y salut, perque'l seu cervell ho era privilegiat y tot ell no era altra cosa que un conjunt de qualitats morals i intellectuales inmillorables.

¡Pero... res d'aixó pot esser. L'Aymat ha desapareçcut pera sempre de nostra companyia y solzament ens queda d'ell una recordansa, y aquesta perque es immortal!

Rebi, ab tan trista ocasió, la apreciable familia Aymat-Martinez la expresió sincera del meu sentimen, y que aquestes ratlles, mal escrites pel doble motiu de serho per ma ploma humil y manca de condicions, y per esser redactades en moments de condol en que la forsa poderosa d'aquest impideix al cerebre la lliure coordinació d'idees, siguin un record, un tribut d'amistat, una llágrime mes que's derrami sobre la fossa que guarda'l cos inert del malaguanyat amic En Anton Aymat Martínez, qual memoria será imperdurable.

TEODOR LLEBARIÀ.

Tarragona, Agost 1908.

Grupo Esperantista

Alentats per l'idea progresiva qu'encloù l'ensenyansa d'una llengua internacional, uns quants joves entusiastes,

hem tingut la pensada de formar un grupu, quin objecte principal sigui la propagació de la llengua *esperanto*, ja qu'ella es, fins avui, la que compleix més be nostres desitjos.

Y dic joves entusiastes, perque sols l'entusiasme, acompanyat de forsa de voluntat, es la que'ns pot portar al fi que cerquem al formar aquest petit grupu (agermanats per l'esprit de perfecció que es innat en l'home y mai per mai deturará sa volada magestuosa).

Simbol en miniatura del enllassament humá, que representa l'esmentada llengua escampada per tot el mon civilisat.

Expresió inconscient y genuina d'altre ideal que ab fermesa defensem: la federació, ja que aquesta llengua, servint pel bé comú, ens pot portar envers un grau, més ó menys gran de perfecció; entenent nos internacionalment, ens deix en la més complerta llibertat per perfeccionar y fer beila la llengua nadiua, que's en la que comensarem a sentir dolsos afectes d'amor que'ns comunicarem, ab delicadessa, que no es per descriure, els nostres pares.

Avuy, doncs, que celebrara aquet grupu sa primera reunió en el hostatge del Centre Federal (que's ahont l'ha format, l'entitat Joventut,) no puc menys qu'encoratjarvos y aixís m'encoratjo jo mateix, perque hi aportem tots el nostre grá de sabé, per petit que sigui, que no per ser petit val menys, si va acompanyat de bona voluntat, per acoblarlos ben junts y cooperar a fer sólida aquesta llengua qu'ens agermana, ab el convenciment de que, pot ser la llevor germinaladora d'una humanitat nova.

UN DEL GRUPU.

Un que no ho

sembla y ho es

Ens referim a Agustí Ferré Sandoval. Aquet subjecte passa per persona puritana, pulcre, correcte, altruiste, abnegat y sobretot per sabi. Ja anirem veient fins ahont arriban las sevas prendas personals, el seu desinteres pel pròxim y el seu patriotisme.

Els seus actes públics perteneixen a una historieta curta, encare que aprofitada.

Republicà (¡Jesús, María y Josep!) per accidents, pertenesqué com a tal a un Centre d'aqueixa localitat, qui tenia per qefe a un partidari del centralisme y contrari a tot lo que signifiqués autonomia.

Ben promte va cansarse de perteneixer a la colla dels demagogos, dels revolucionaris, dels descamisats y hem de creure va cansarse per repugnancia a complimentar els terribles acords de la Junta o Comité dels *estripa-gorros*. Hi han qui diuen que la baixa va obeir a que la seva personalitat passava desapercibuda pels seus correligionaris y el tenian preterit. No falta qui ho atribueix a *questió de faldas*...

Lo cert es que va estar una temporada sense orientació política y el seu punt de reunió era a casa del seu entranyable ex-amic senyor Chulvi. Aquestas reunions tots sabem van acabar com la comedia de Falset.

Veliaquí que haven pres peu el moviment catalanista, innovat pels elements de la Lliga, de Barcelona, va ingresar a l'Associació catalanista de Tarragona y sa comarca, a fi y efecte de fer sacrificis per la causa. Bueno, ja tenim altre vegada a nostre héroe, en plé *servicio activo*, sustentant ideals exactament agermanats als del Centre Republicà, pero en sentit invers.

Degut, segurament, a lo que podriam dirne «un cas psicológic», els sócis de l'Associació varen venres com dominats per Ferré, sentint per ell una debilitat extremada, de tal manera, que no's cambiava una cadira sense el seu consentiment. Las sevas raons y las sevas paraulas eran aceptades y mantingudes com articles de fé. Ell decretava ex-comunions y censures qu'es complian al peu de la lletra. A l'hora de tertulia era esperat en Ferré ab el mateix desfici qu'el nuvi espera a la nuvia y quan hi acudia era rebut ab un moviment d'admiració y espectació a la vegada, dirigintse a n'ell totes les mirades y fent tots *orelles* per quant se dignes parlar ¡Hurra a n'el Deu omnipotent!

Lo mes terrible era que individus de reconeguda inteligencia y de brillant carrera, no tant solzament no sabian sostreurers als maquievelismes den Ferré, sino que havian esdevingut a ésser presoners de guerra d'ell.

¡Pero todo tiene fin en este mundo! Per causas que no son del cas detallar, —pero consti las sabem a la perfecció,— els seus admiradors comensaren, primer un, despres, l'altre, a rebelarse, anant poc a poc emancipantse del gran cacic, del sabi Rabi. Tantas ansias hi havia de *sacudir el yugo*, que al poc temps de iniciarse el moviment d'emancipació va manifestarse ab tota sa cruesa, quedantse en Ferré, *solo, triste y abandonado*, com si hagués sigut un cástic a la seva osadia, a la seva intemperancia. ¡Ja era hora! ¡Prou havian sufert y massa els qu'el consideraven poc menos que un infalible! ¡Ja'n havia satisfets masses d'orgulls y de despits a espatlles dels seus incondicionals amics y companys!

(Seguirá.)

Jocs Florals de Reus

ANY II

Organisats, enguany per la secció de «Ciències y Letras» del «Centro de Lectura». 1908.

La secció de «Ciències y Letras» del «Centro de Lectura» desitjant somar un acte més als molts que ha realisat en la propaganda dels seus bons fins, se proposa continuar desde aquest any la celebració a Reus de la més preuada de les festes de la literatura catalana.

CARTELL

Premi de la Flor Natural y trescentes pessetes; s'adjudicaran al autor de la poesia amatoria que a judici del Jurat ho mereixi. El poeta que'n resulti guanyador deurá fer entrega de la Flor Natural a la dama de la seva elecció, que será proclamada Reina de la Festa.

Premi de cent pessetes a la millor collecció de sonets.

Premi de cent pessetes a la millor poesia de vers lliure.

Premi de cinquanta pessetes a la millor composició en vers.

Premi de duescentes pessetes a la millor obra escénica, en vers o en prosa, en un ó dos actes.

Premi de duescentes cinquanta pessetes per la millor noveleta.

Premi de cent pessetes al millor treball en prosa de curtes dimensions.

Premi de cinquanta pessetes a altre treball en prosa.

Además el Jurat podrá concedir els premis extraordinaris y accésits que consideri convenientes.

CONDICIONS

Tots els treballs han d'esser escrits en catalá, rigorosament inédits y anónims, y aniran acompanyats d'un sobre plós contenint els noms y adreça del autor y

el títol y lema de la Composició. Aquestes seran admeses fins el dia 30 de Setembre y adreßades al secretari del Jurat, «Centro de Lectura», Reus.

Dels treballs que obtinguin premis o accésits, la comissió organitzadora podrà disposarne durant els dotze mesos següents al de la festa, pera la seva publicació—y estrena, si convingués, dels representables,—sens altre permís ni retribució per cap concepte.

Per medi de la premsa's donarà compte dels treballs que's rebien.

El fallo del Jurat se farà públic quatre dies abans de la festa, qual día y lloc de celebració serà oportunament anunciat.

Formen el Jurat: En Josep Pin y Soler, president.—En Pau Font de Rubinat, En Francisco Bartrina d'Aixemús, En Antoni Rovira y Virgili, En Joaquim Ayné Rabell, En Pere Pagés y Rueda, vocals.—En Josep Ferré y Gendre, secretari.

Reus 5 d'Agost de 1908.

La Comissió organitzadora; Jaume Poc y Garí, president.

Moviment federal

La Junta Directiva de la Joventut Federal ha quedat constituïda de la següent manera:

President: En Josep Rovira.—Vis-President: En Joaquim Moratal.—Secretari: En M. Brú Ferrer.—Vis-Secretari: En Frederic Nél-lo.—Tresorer: En Josep Rós.—Vocals: En Josep Tugués, En Eugeni Gil, En Pere Borrás.—Bibliotecari: En J. Jové.

Plecs y esquinsades

En Agusti Ferré y Sandoval es la mar de trempat y conseqüent.

Figureu-vos que l'un dia procura ensoñar al seu ex-amic Sr. Caballé Goyeneche y al endemà procura ensucrar al senyor Carner pera veurer si pot satisfer els seus desitjos.

Tan que'ns agradan a nosaltres els regionalistes *hasta cierto punto*.

Quan se li va encarregar an En Sánchez Bustillo la cartera d'Hisenda, en aquestes matelxes columnes varem estamparhi un redolí, que segons tothom haurà pogut veure, s'ha complert al peu de la lletra.

Deiem nosaltres:

«A veure, senyor Bustillo, si resultarà un *vivillo*»

Efectivament. Qui no ho ha regonegut lo *viv* que'ns ha resultat D. Gaietà?

No cal fer historia. puig els fets recents, sortits tots del seu cap, ens ho proven. La seva disposició sobre la recullida dels duros il·legítims, coneguts per sevillans, l'ha de fer cèlebre per sempre mes. Y la seva afirmació de que a Catalunya no hi havia ni un sol duro sevillà, l'ha de immortalisar.

Ja va ser bona la pensada d'aquells que's guanyen la vida en les taquilles dels llocs d'espectacles. Se'l mereix ben bé'l Sr. Sanchez Bustillo aquell monument, al perpetuar la seva memoria per *in eternum*.

Y aixís, les vinentes generacions, se recordaran sempre del ministre d'Hisenda que, imitant al cèlebre D. Joan, va voler, per sa propia voluntat, *componérselas con los sevillanos...* de Sevilla.

Ab motiu de la recullida dels duros sevillans, s'han desenvolupat per tot arreu incidents dels mes còmics, dignes d'ésser transportats a l'escena per la ploma de Arniches.

Pobre Sanchez Bustillo. quina manera de fer papers rícolos y quina manera de demostrar pesament lo *vivillo* que ha resultat ésser!

Solts y noves

Mai ha estat en nostre ànimo el produir escissions entre amics nostres y sempre hem procurat dirigir els assumptes pel camí de la veritat. Aquesta conducta ens ha captat las simpatias de homes entenimentats y al ensemps l'aprovació de nostres correligionaris y afins. Pero degut a un, tal vegada equivocat, ec ses de zel, se donen notícias tergiversant involuntariament las fetxas d'origen de las mateixas, y es clar, aixó determina una confusió y produeix molestia y disgust a qui no tenint art ni part se li atribueix una participació directa en el desenrotll dels fets qu'es comentan; tant mes, quant eixos fets tenen importancia per la gravetat del assumpte qu'es debat.

Aixís es, que degut a eixa confusió de que parlem, atribuïam a nostre estimat amic, el Diputat per Gandesa senyor Caballé Goyeneche, una cooperació respecte a las escissions y incidents en el si de la Junta de Obras del Port, y que determinaren la R. O. de Juny darrer.

Consti doncs, que l'amic Caballé, va mantenirse sempre en una honrosa neutralitat y que sas gestions, quals provas deiam que tiem. resultan fetas despres dictada la susdita R. O.

Ab molt gust fem agnesia aclaració perquè entenem que per demunt de tot, las personas dignas, y que per serho procedeixen ab noblesa, es deuen a la veritat encare que al dir-la signifiqui rectificació.

En honor a la veritat, hem de dir no'ns va causar indignació l'escrit qu'el *Imparcial* de Madrid va insertar contra nostre amic En Francesc Potau. Y no va indignarnos perque creiem varem sorprendre la bona fé del diari den Gasset. Així y tot, no deixà de produir mal efecte la desconsideració y la forma despectiva en qu'es tracta a nostre Potau.

Poden ben bé afirmarho; tot Tarragona, els vint y tants mils habitants de qu'es compona, al enterarse dels conceptes emesos pel diari madrileny, va protestarne irat. lamentant se donguin al públic notícias tant contraries a la veritat. Es natural eixa protesta, ja qu'en Potau, pels seus propis mèrits, sempre s'ha fet acreedor a l'admiraçió y respectes de todas las personas honradas y de valua. No hem de fer, perquè sabem molestariam la seva reconeguda modestia, un enlairament de la seva vida ciutadana y patriòtica; pero sigans permès el dir que la personalitat den Potau, viu—pa la primera fila dels homes intel·ligents...

Y prou; perque sense volgué, potsen no podriam deturar la ploma que sembla comensa enfafarse per la lleugeresa comesa pel *imparcial* de la Villa y coste.

Cada volta que la nostra ploma ha de comunicar als nostres llegidors una nova fatal, com ho es la de la pèrdua d'un amic estimat, tremola als nostres dits, els que son preses d'un dolor y d'un sentiment grans...

Avui hem de participar la mort d'un jove modest, amic dels que's fan estimar, d'una cultura admirable y d'un talent propi gens despreciable: era aquest l'Antoni Aymat Martínez. El dilluns darrer, a les deu del mati, morí el que fou excelent amic nostre, sobtant la fatal nova a molts dels seus amics y coneguts, que si bé no ignoraven qu'estés malalt no creien estés tan gren fins al punt de haver de morir.

A l'entéro, que's verificá el dimars al mitj-dia, hi aúdi un bon nombre de amics, companys y coneguts del jove Aymat, tots els quals han sentit moltíssim la pèrdua del malaguanyat amic nostre.

Al seu pare y al seu avi, Srs. Aymat Sagau y Tomás Martínez y a la demás familia, distinguida y apreciable tota ella, LA SENYERA envia el testimoni del seu sentidíssim condol.

Pera'l proper dimecres, festa major de la nostra ciutat, s'ha organitzat en el Centre Federal un gran ball extraordinari, a gran orquesta, el que podém assegurar que's veurá molt concorregut; puig l'entusiasme del jovent es grós.

Les senyoretas també, per sa part, hi faran un paper lluit, puig n'hi assistiran innumbrables, segons així ens ho han promès.

Resultarà, doncs, una festa agradable a tot serho.

La secció humorística "Los Felius", del "Centre Catalá", el diumenge va donar el ball extraordinari que ja varem anunciar en el nombre passat.

La sala d'espectacles de aquella societat catalana estava adornada artísticament, en quina tasca s'hi vegé l'humor de "Los Felius", digne de tot elogi. Nostra sorpresa fou grossa a l'entrar y trobarnos ab la sala girada cap per avall...

Les senyoretas que hi assistiren foren en nombre extraordinari, dansant fins ben entrada la matinada una moltitud de parelles deixebles de Terpsicore.

L'animació fou grossa, resultant un ball molt lluit com ja varem preveure.

Els organiadors del Grupu esperantista ens pregunten fem avinent a tots quants s'hi vulguin inscriure, assisteixin a la reunió que a dos quarts de quatre d'aquesta tarda tindrà efecte en el local de la "Joventut Federal", August, 14, baixos.

En la reunió d'aquesta tarda quedarà definitivament constituït el Grupu esperantista, y s'acordarà els dies de la setmana pera les reunions d'estudi y practica de l'idioma internacional.

Aquesta nit s'hi celebrarà en el Centre Federal un ball de societat.

Es de suposar que les sales del Centre se veuran ab tal motiu molt concorregudes.

La notable «Cobla Tarragonina» está contractada pera demá, diumenge, en el poble de Cubellas (Barcelona), pera'ls balls y sardanes que's dansaran per ser festa major.

Esperém que's conqueriran un nou triomf.

Avui está anunciat un *grandios* miting de propaganda radical a Plá de Cabra.

Farán us de la paraula varis eminents lerrouxistes, que, segons se'ns assegura, farán tronar y ploure encara que'l temps estigui ras.

En l'impossibilitat de assistirhi personalment D. Alejandro, hi serà en esperit. Endavant *jóvenes bárbaros*.

Hem rebut la visita de la revista *Cultura*, que's publica a Sabadell, dedicada a la Pedagogia y als assumptes científics.

Recomaném aquesta revista a quants se dediquin a les qüestions d'enseyansa y a tot lo que afecti als diferents rams del saber humá.

Ab gust deixém establert el cambi.

El dimecres vinent dia 19 ab motiu de celebrarse la festa major d'aquesta capital, tindrà lloc a l'Ateneu de Tarragona un lluidíssim ball ab la cooperació de la notable orquesta «Cobla Tarragonina».

Essent un atractiu que contribuirá a fer mes brillant la festa, el que en una de les

sardanes pera esser ballada ab rams que s'executará, l'«A Foment de la Sardana» sortejará entre els seus socis unes artístiques garlandes que ha encomenat siguen verdaderes primorositats en l'art de la floricultura.

Quals garlandes als que els hi pertoquin denran ferne ofrena a una senyoreta, pera ballar formant una rotllana al centre de la sala.

Ha arribat de Alacant aont te la seva residencia habitual, nostre entusiasta correligionari En Andreu Samper acompanyat de sa apreciable familia.

Desitjém al amic Samper una grata estada en aquesta ciutat acompanyat dels seus pares y amics.

Hem sapigut indirectament que l'ex diputat a Corts En Joan Cañellas y Tomás se troba greument malalt.

Com que *lo cortés no quita lo valiente* posém sordina a la nostra ploma y per ara ens abstenim de publicar cap mes dato respecte al seu passat.

Y consti que li desitjém una total curació.

El senyor bisbe de Barcelona ha distingit al nostre estimat confrare *El Poble Catalá* ab una excomunió com una casa, per haver publicat unes ratlles que no even de conformitat ab la doctrina dels catòlics.

Nosaltres enviém una salutació de simpatia y una bona apretada de mans a la redacció de *El Poble*, en la que hi ha bons y estimadíssims amics y companys nostres, tot felicitantlos sincerament per la distinció ab que'ls ha honrat el cardenal Casañas.

Quán LA SENYERA FEDERAL tindrà'l goig de poderho participar als seus llegidors, que ha sigut objecte d'una excomunió?

AVIS DE ADMINISTRACIÓ

Se prega als suscriptors de fora la provincia que estiguin en descobert ab aquesta publicació se dignin remetrens el import de les seves suscripcions, puig de lo contrari ens veuriem precisats a donarlos de baixa y publicar llurs noms en la llista negra.

Llibres y Revistes

La trifulga de ca'n Cosme: Es una bonica y ben pensada comedia en tres actes, original del nostre particular amic En Josep Vazquez.

Estrenada ab éxit extraordinari en el Teatre principal (Ateneu de Tarragona), te situacions molt cómiques y efectes escénics molt ben trobats.

Els personatjes se mouen ab naturalitat y parlen com deuen parlar les persones, es dir, tenen vida, cosa que ab frequencia es troba en falta en moltes obres d'aquest genre.

Rebi, doncs, nostre amic, la mes coral enhorabona.

Rondalles de poble: Forma el volúm 84 de la «B. P. de L'Avenç».

L'Herman y Chatrian, dos autors que sapigueren fondrer llurs personalitats literaries en una sola, han sigut traduïts magistralment al catalá per En J. Ruyra.

Entre les rondalles, totes molt originals, despunten "L'hostal dels tres penjats" y "El burgmestre a la botella", que son meravelloses de fantasia.

L'obreta es fa, com totes les de la esmentada casa, molt recomenable per lo sugestiva que es.

Tipografia Tarraconense, Méndez Núñez, 5

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y COMPANYIA (Societat en comandita)

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilés, Almeria, Málaga, Càdis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeu, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasa-Jes, Sant Sebastiá, Bayona y Burdeus.

Servei ràpid eventual pera 'l Nord d' Espanya, ab escala en els ports de Valencia, Alacant, Málaga, Càdis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao.

S' admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d' aquets port el pròxim dijous el magnífic vapor espanyol

CABO QUEJO

de 2.500 tonelades, capità D. Joan Ibangaray. Admetent càrrega y passatgers pera els esmentats ports.

Consignatari a Tarragona: En MARIÁN PERES

CARNICERÍA

DE

JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.

Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisions.

Cos del Bou, nom. 12.-TARRAGONA

PASTISSERIA Y COLMAT

SARAH BERNHARTD

DE

LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etc.—Complet, assortit en capsets especials pera bombons.—Objectes de luxe, xampany vins y licors del país y de l' extranger.

Sant Agustí, 19.—Tarragona

FÁBRICA DE BRAGUERS

DE

Aparells ortopédics (trencats)

Son molts els que venen braguers però molt pocs els que 'n saben construir. Costa molt col·locar un braguer, però mes encare saberlo construir, puig avans de col·locarlo es indispensable saberlo construir perquè sense la ciencia y practica de construcció mal se pot adquirir la de col·locació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixent per complet llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes pràctic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebels que siguin.

Grans existencies de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congénites o de l' infancia y tot lo que 's refereix a Cirugia y Ortopedia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

BODEGA VINÍCOLA

DE

DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus módics. Únic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate, els quals s' expendran a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Teléfono nom. 67.

3, S. Agustí, 3.—Tarragona

GRAN FÁBRICA DE CALSAT

PERA PÁRVULS

DE

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.-TARRAGONA

PALLEJÁ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construït exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etc. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

CLINICA Y CONSULTORI

pera las enfermetats de la dona

Vies urinaries, Cirujia operatoria, parts electroterapia y análisis micro-químie d'orina y productos patológicos

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADÁ

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera els pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Ramba Castelar, 31, principal

GRAN HOTEL CONTINENTAL

DE

MARTÍ Y REDÓN

Apodaca, 30.—Teléfono, núm. 5

TARRAGONA

Establiment de primer ordre completament nou y construït exprofés pera hotel. Situació inmejorable aprop de l'estació y del port. Habitacions estucades. Magnífiques terrasses ab vistes al mar y al camp. Llum eléctrica. Quarto de bany y ducha. Quarto fosc per fotogràfs. Salons de lectura y pera visites. Autogarage. Weter-closets. Café restaurant.

Higiene y confort modern. Servei de gran lujo pera banquets.